3

2000

СЛОБОЖАНСЬКИЙ НАУКОВО-СПОРТИВНИЙ ВІСНИК

ХАРКІВ

ББК 75
С48

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ , СПОРТУ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

ВИПУСК 3

СЛОБОЖАНСЬКИЙ НАУКОВО-СПОРТИВНИЙ ВІСНИК

2000

РЕДАКЦІЙНА РАДА

ГОЛОВА РАДИ
М.О.Олійник, член-кореспондент УАН НП
ПЕРШИЙ ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ
В.П.Бізін, член-кореспондент УАН НП, доктор пед. наук, професор
ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВИ
К.М.Блєщунова, канд. пед.наук, доцент
А.С.Ровний, канд. біолог. наук, доцент
ВІДПОВІДАЛЬНИЙ РЕДАКТОР
Л.Ю.Епштейн, канд. техн. наук, доцент
ЧЛЕНИ РАДИ:
В.А.Друзь, доктор біол. наук, професор
С.С.Єрмаков, доктор пед. наук, професор
А.І.Клименко, доктор біол. наук, професор
В.М.Лабскір, канд. пед. наук, професор
В.М.Максимова, доктор мед. наук, професор
Н.М.Сак, доктор мед. наук, професор
М.П.Сасін, канд. пед. наук, доцент
Н.М.Терентьєва, канд. пед. наук, професор

Видання Харківського державного інституту фізичної культури. — Випуск 3.

Збірник наукових статей. — Українською та російською мовами.

Збірник включений до переліку фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт.

Друкується за Постановою Вченої ради ХаДІФК від 28.12.2000 протокол №4

ISBN 966-7500-00-4

ГЛАВА 1

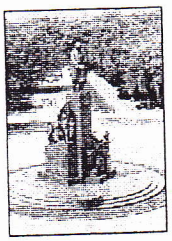

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ РІЗНИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ 3

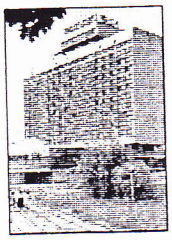

ГЛАВА 2

УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ РІЗНОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ 9

ГЛАВА 3

МЕДИКО-БІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ 25

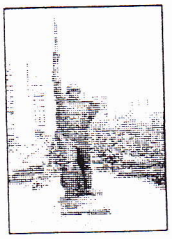

ГЛАВА 4

ВИКОРИСТАННЯ БІОМЕХАНІЧНИХ І ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗАСОБІВ І ТЕХНОЛОГІЙ В ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ І СПОРТІ 73

ГЛАВА 5

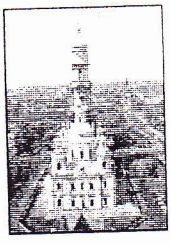

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ, СОЦІОЛОГІЧНІ ТА ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ 81

ГЛАВА 6

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ НА ХАРКІВЩИНІ 99

ледуемой системы. Кроме этого, современная математическая статистика разрабатывает способы определения числа необходимых испытаний до начала исследования (планирование эксперимента), в ходе исследования (последовательный анализ) и решает многие другие задачи. Иногда современную математическую статистику определяют как науку о принятии решений в условиях неопределённости (ограниченного объёма информации) [6].

Предлагаемая автором система усовершенствования качества подготовки специалистов в вузах физической культуры позволит обеспечить анализ данных в задачах физического воспитания, реабилитации и спорта высших достижений наукоемкими и высокоэффективными методами.

Литература

1. *Булатова М.М., Платонов В.Н.* Спортсмен в различных климато-географических и погодных условиях – К.: Олимпийская литература, 1996.- 176 с.
2. *Ашанін В.С.* Стан і перспективи інформатизації освіти у вузах фізичної культури // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Зб.наук.пр. – Харків: ХХПІ, 2000, – №19. – с.20-26.
3. *Ашанин В.С.* Серия «Спортивная информатика»: Вып.1. «Применение электронных таблиц для статистической обработки данных» – Х: ХаГИФК, 1997, – 66 с.; Вып.2. «Алгоритмические основы компьютерных технологий» – Х: ХаГИФК, 1998, – 117 с.; Вып.3. "Математические основы спортивной информатики" – Х: ХаГИФК, 1998, – 179 с.
4. *Толбатов Ю.А.* Загальна теорія статистики засобами Excel. – К: Четверта хвиля, 1999. – 224 с.
5. *Столяров Г.С.* и др. АРМ статистика. – К: КНЕУ, 1999. – 268 с.
6. *Эддоус М., Стенсфилд Р.* Методы принятия решений /Пер. с англ. под ред. Елисеевой И.И. – М: Аудит, ЮНИТИ, 1997. – 703 с.
7. *Тюрина Ю.Н., Макарова А.А.* «Статистический анализ данных на компьютере» Под редакцией Фигурнова В.Э. – М.: ИНФРА-М, 1998 – 528с.

ТРЕНАЖЕРНА МОДЕЛЬ СТРІЛЕЦЬКИХ ВПРАВ У ПІДРОЗДІЛАХ МВС УКРАЇНИ

А.М.КОВАЛЬЧУК

Львівський державний інститут фізичної культури

У бойовій обстановці поведінка працівника ОВС України складається з достатньо стереотипних дій, які характеризують цілісний процес окремого пострілу. На протязі декількох років підготовки стрілецьким вправам ці дії повторюються багато тисяч разів. У співробітника ОВС формуються міцні рухові навички, котрі через 5—8 років надзвичайно складно піддаються направленим змінам [1] .

Це здійснюється тому, що з можливої великої кількості побудови циклу дій за період між сусідніми пострілами стрілок вибирає і шліфує ті моделі, котрі, по-перше, раціонально співпадають з його суб'єктивними якостями і, по-друге, дають можливість найбільш повно реалізувати тактичні вимоги, які визначаються складними умовами бойової обстановки.

У практиці ведення навчальних стрільб існує багато прикладів, які підтверджують існування великого діапазону суб'єктивних розбіжностей у індивідуальних моделях циклу дій працівників ОВС. Крім того, тут можна виявити тенденцію звуження цього діапазону при підвищенні технічної майстерності. Це підтверджує можливість обгрунтування раціональної надійної моделі циклу дій співробітника ОВС [5] .

Модель — це «окрема структурна схема внутрішніх співвідношень, які забезпечують необхідний ефект і по можливості схожі на поведінку людини» [2]. Вона необхідна не тільки тим, кого навчають, але й викладачам, інструкторам вогневої підготовки, щоб мати чітку уяву про раціональну структуру окремих операцій (простих дій) і їх взаємозв'язку у цілому циклі пострілу.

Основна властивість циклу дій працівника ОВС за період між сусідніми пострілами — здатність до саморегуляції і управління рухами для досягнення наміченого результату. В першу чергу в даному випадку необхідно вивчити механізми саморегуляції і управління рухами працівника ОВС, які в кінцевому випадку забезпечать досягнення високого і стійкого ефекту [3]. При цьому характеристики рухових дій в циклі пострілу визначаються з аналізу результатів подібного дослідження.

Отже виникає потреба у використанні тренажерної моделі, яка змогла б реєструвати часові характеристики швидкісної стрілецької вправи, і скласти схему побудови модельного пострілу, запропонувавши нову методику підготовки навчання техніки швидкісних стрілецьких вправ (Курс стрільб-97) [4]. При складанні схеми побудови модельного пострілу працівники ОВС і їх наставники повинні використовувати власний досвід, сучасні наукові розробки, практичний досвід провідних наставників і кращих стрілків. Для вирішення цієї складної проблеми необхідно виконати наступні завдання:

- виділити основні операції (прості дії), які стрілок контролює в процесі виконання пострілу;
- визначити послідовність переключення уваги з контролю одних операцій на інші;
- намітити ступінь взаємозв'язку цих операцій в ритмоструктурній побудові цілого акту, яким є модельний постріл, і визначити їх взаємопідпорядкування;
- визначити, які параметри повинні бути стабільними, а які варіативними, змінними в залежності від ситуації;
- оцінити стійкість схеми побудови модельного пострілу до різного виду факторів, що збивають;
- оцінити можливості реалізації спектра тактичних рішень, запропонованих тренажерною моделлю.

Функціонування усіх операцій, які визначають тренажерну модель, об'єднується ритмом в єдиний ритмоструктурний акт циклу дій стрілка. Цим ритм пострілу відрізняється від темпу стрільби, котрий характеризує ступінь швидкості в стрілецьких діях працівника ОВС України.

В складних оперативно-службових умовах і при значному рівні відповідальності стабільність ритму пострілу — важливий параметр стабільності високого рівня стрільби. Не свідоме прискорення або сповільнення ритму зни-

жує можливість виконання влучного пострілу. В той же час темп стрільби повинен бути «рваним», перемінним в залежності від виниклих умов [5] .

У практичній діяльності працівник ОВС часто варіює і ритмом виконання пострілу. Це можливо тоді, коли працівник має декілька відпрацьованих еталонів ритму. Всі вони повинні бути відшліфовані на заняттях, тренуваннях і багаторазово перевірені на практиці. Вміння переходити з одного ритму і темпу роботи на інший говорить про рівень стрілецької підготовки працівника ОВС. Воно допомагає зберегти результативність в складних бойових умовах. Освоєння за допомогою тренажерної моделі модельного пострілу сприяє набуттю цього вміння та переходу його у навичку.

Література

1. *Вайнштейн Л.М.* Стрелок и тренер. М., «Физкультура и спорт», 1969.
2. *Виноградський Б.А., Огірко І.В.* Математичне моделювання задач спорту: Навчальний комп'ютерний посібник. – № реєстр.8005361. –1966. – 72 с.
3. *Дьячков В.М.* Вопросы управления процессом совершенствования технического мастерства. Сборник ВНИИФК. М., 1972.
4. Наказ МВС України № 493 від 24.07.97р. «Про затвердження Курсу стрільб із стрілецької зброї для рядового та начальницького складу органів внутрішніх справ України»
5. Обучение скоростной стрельбе из пистолета Макарова: (Методические рекомендации). Составители В.Ф. Глущенко, А.А. Колоколов. – К.: РИО МВС Украины, 1994.